

Prima dintre universitățile României: o poziție de recucerit și de păstrat

Vin – săptămână de săptămână – la Universitatea din București, începând din 1986. Am lipsit foarte rar: în anul când mi-am făcut studiile de DEA la Paris I Sorbonne, apoi în lunile când am primit burse ale guvernului francez, pentru a lucra la doctoratul susținut la École des Hautes Études en Sciences Sociales din Paris, în 1998.

Ca student, preparator, asistent, lector, conferențiar, profesor, îndrumător de doctorat, secretar științific, membru în consiliul facultății ori în Senatul UB, prodecan ori decan, am trăit cam toate experiențele didactice și administrative posibile.

Universitatea e casa pe care n-am schimbat-o niciodată.

Chiar și atunci când am asumat demnități publice importante – consilier al președintelui Emil Constantinescu, fostul nostru rector, apoi al lui Traian Băsescu, secretar de stat la MAE ori deputat european vreme de zece ani –, am ținut să nu întrerup predarea la FSPUB. Am acumulat o experiență instituțională, inclusiv în context european, pe care sunt gata s-o ofer propriei *alma mater*. Am gestionat sau controlat bugete publice enorme și, de fiecare dată, am făcut-o cu rigoare și onestitate, în deplin respect pentru interesul instituțional.

De ce candidiez acum pentru poziția de rector?

Cel mai important motiv este acela că îmi doresc ca Universitatea noastră să fie recunoscută ca prima din țară. Atunci când cineva va spune că Ionescu este student la vreuna – la oricare! – facultate din UB, oricine să reacționeze zicând că e la cea mai bună din România!

Cred că acest lucru se poate face, printr-un efort de echipă, în următorii cinci ani.

Putem avea facultăți mai puternice, putem să revenim în primele 500 de universități din lume, cum eram în 2011, putem să atragem studenți mai serioși, din tot mai multe locuri de pe glob, putem să cooperăm cu mai multe universități de prestigiu, putem avea mai multe programe de cercetare finanțate ca-n restul Uniunii Europene.

80%

Prima condiție pentru a atinge un asemenea scop este ca facultățile să dispună de mai multe mijloace. Ele cedează, în acest moment, mult prea multe resurse financiare către rectorat.

Eu propun ca în perioada următorilor cinci ani, contribuția vărsată de fiecare facultate la bugetul Rectoratului să scadă de la 30% la 20%. Având 4 din 5 lei în curtea sa, orice facultate va putea aloca resurse suplimentare pentru ceea ce consideră că-i îmbunătățește performanța. Judecata aceasta trebuie făcută de către membrii fiecărei facultăți în parte, nu de către rector sau de vreun prorector.

Scăderea contribuției va fi eșalonată, și anume cu câte două procente anual, astfel încât în ultimul an al viitorului ciclu administrativ, partea din venituri cedată de o facultate la coșul comun să ajungă la o cincime.

Subsidiaritatea, filosofia administrativă ce întemeiază cultura instituțională europeană, trebuie să fie pusă la lucru și-n UB. Dar pentru ca ea să nu rămână vorbă-n vânt, este nevoie ca mijloace financiare tot mai importante să rămână acolo unde educația este, de fapt, realizată.

Sincronizare europeană

Mijloacele respective sunt, de altfel, foarte modeste în raport cu media europeană. Statul alocă pentru un student sume mai mici decât plătește o familie pentru a trimite un copil la grădiniță. În privința cercetării, dezastrul este incredibil: România cheltuie doar 17 euro pe cap de locuitor, de 15 ori mai puțin față de media europeană. Situația trebuie să se schimbe radical, iar universitățile veritabile sunt singurele care pot pleda în mod credibil pentru o asemenea modificare a stării de lucruri. Dacă ele n-o fac, miniștri obtuzi sau rău intenționați – și am avut mulți de felul acesta în ultimii zece ani – vor

continua să ne trateze ca pe oricare alt stabiliment ridicat într-un orașel de provincie de antreprenori politici cu ifose universitare.

UB are datoria de a conduce această mișcare de sincronizare a finanțării educației și cercetării românești cu nivelul bugetelor cheltuite pentru universități în alte țări europene. Fiindcă avem azi standarde științifice la fel de ridicate ca-n celelalte state-membre ale UE, dar banii publici merg în alte părți, inclusiv către instituții care calcă în picioare onestitatea intelectuală, precum pretinse colegii de apărare și academii de securitate, în care plagiatul este regula de promovare și care au ajuns, din păcate, să condiționeze multe din carierele publice.

Rectorul reprezintă universitatea în fața miniștrilor, nu miniștrii în fața colegilor

Ales de colegi și numit de ministru, rectorul reprezintă universitatea în fața demnitarului, nu pe acesta în fața profesorilor și studenților. E un principiu valabil și atunci când este vorba despre opțiuni educaționale și atunci – sau mai ales atunci – când în joc sunt chestiuni financiare.

Dau un singur exemplu. Salariile profesorilor s-ar putea mări. Așa ni s-a tot promis. Dar este posibil ca facultățile să falimenteze, dacă subvenția acordată universității nu este semnificativ sporită. Fiindcă din ea sunt plătite salariile. Iar facultățile consumă majoritatea bugetului pentru salarii, nu fiindcă universitatea n-ar vrea să aloce banii altfel, dar întrucât finanțarea de la buget este mai mică decât în unele țări africane.

Dincolo de chestiunea financiară, rectorul rămâne membru al comunității universitare, nu devine un satelit al unui ministru sau o voce tăcută în corul consiliului național al rectorilor, instituție profund politizată în ultimii ani și-n care interesele universităților de prestigiu au fost masacrate de stabilimente fără studenți și fără publicații, dar cu conectare la rețele teritoriale de putere.

Rectoratul coordonează, nu dictează

Relația optimă a rectoratului cu facultățile este una de coordonare. Rectorul nu e șef peste facultăți! El și colegii săi prorectori fac ceea ce – legal vorbind – nu poate fi realizat la nivelul fiecărui departament și al celor 19 facultăți.

Profesorii iau decizii în fiecare facultate, iar responsabilitățile administrative sunt puse în operă de rectorat, ajutat de funcționari. Nu invers! Nici profesorii care au funcții de director de departament, de prodecan ori decan, nici – cu atât mai puțin – membrii fără funcții din facultăți nu sunt la dispoziția personalului administrativ ori sub comanda rectorului.

Profesorii decid, iar funcționarii execută

E nevoie, de fapt, să schimbăm în mod profund relația dintre funcționari și profesori în interiorul universității. În primul rând, nu-i deloc normal să avem cam tot atâția funcționari cât profesori. Uneori, au fost chiar mai mulți: în 1992, potrivit fostului rector Emil Constantinescu, UB avea 1106 profesori și 1129 de persoane încadrate în ceea ce se numea atunci „personal tehnic-administrativ”. În 2012, profesorul Mircea Dumitru, candidat la rectorat în acel moment, menționa că UB cuprindea „1300 de cadre didactice și cercetători, 1000 de salariați în personalul administrativ”. În 2019, la trecutele alegeri, profesorul Marian Preda anunța că-n UB erau 1200 de cadre didactice și „cam tot atâția angajați din rândul personalului didactic auxiliar sau nedidactic”. Acum profesorii și cercetătorii sunt 1291, iar PDAN – 1197. Prima categorie trebuie să crească, a doua – să scadă. Mai ales că o serie de servicii pot fi asigurate azi mult mai ieftin prin externalizare.

Pe de altă parte, se cuvine ca funcționarii să aibă o cultură organizatorică tipică unei universități. Nu avem nevoie de angajați preluați de la SRI ori din firme. Căci suntem o universitate, nu o instituție cazonă ori o organizație comercială. Facultățile sunt, înainte de orice, centre intelectuale, nu „unități de cost”!

Răspuns în aceeași zi

Administrația UB, indiferent de serviciu, direcție etc., va fi obligată să răspundă oricărei solicitări – de la profesori și, deopotrivă, de la studenți – în maximum 24 de ore de la primirea acesteia. Fie și pentru a confirma primirea unei cereri și a explica de cât timp și de ce anume este eventual nevoie pentru soluționarea chestiunii. Iar administrația va rezolva într-o zi ce se poate rezolva într-o zi, în trei zile – ce indică procedurile că se face în trei ș.a.m.d.

Informațiile, odată cerute, nu mai sunt solicitate o a doua oară

Dacă o facultate trimite către Rectorat informații despre un aspect sau altul al funcționării sale, acestea nu mai pot face obiectul unei alte solicitări, identice cu prima. Regret că trebuie să notez aici această banalitate birocratică: funcționarii UB trebuie să învețe să stocheze și să prelucreze – pentru utilizări ulterioare – informațiile primite din facultăți. Așa, de pildă, rapoartele anuale, inclusiv cele privind calitatea, nu vor mai cuprinde – introduse prin metoda *copy paste* – informații despre istoria facultății, cu excepția cazurilor când comparații relevante merită făcute. Concentrarea asupra lucrurilor cu adevăr noi și substanțiale va face, de altfel, documentele mult mai lizibile decât în prezent. În caz de victorie, promit să suprim toate declarațiile, actele, copiile și formularele inutile solicitate de rectorat și de funcționarii din UB.

Un profesor la maximum 12 de studenți

E aberant să avem atât de puțini profesori comparativ cu numărul de studenți. Din nou cifrele spun multe: în 1992, numărul studenților era de 15.205, în 2019 – de 31.500 de studenți, iar azi e de 32.500. De la 13,7 studenți pentru un profesor acum 30 de ani, am ajuns azi la 21 de studenți pentru un profesor. Consider că ar trebui să ajungem la un raport de 12 la 1. Ca să putem lucra efectiv cu fiecare.

Minimum 2000 de euro pe an

Introducerea așa-numitului „drept universal de călătorie în interes științific” a fost o idee bună. Cred că suma alocată ar trebui sporită la cel puțin 2000 de euro pe an. Iar dacă facultățile dispun de resurse financiare mai importante, ea ar trebui mărită ținând seama, evident, și de nevoia unei tratări echitabile a cererilor interne.

Programe de studii în engleză și franceză

Consider că Universitatea din București își poate spori atât efectivele de studenți, cât și prestigiul internațional, incluzând studenți din afara României.

Țările din două zone – cele numite în jargon european Balcanii occidentali și, respectiv, Vecinătatea Estică – constituie bazine de recrutare care ar trebui privilegiate. Se poate folosi în continuare vechea soluție a aducerii la București a unor tineri care să învețe mai întâi limba română și abia apoi să urmeze o facultate. La fel de bună ar fi și o altă soluție, mai cu seamă că azi rețelele de solidaritate politică și de cooperare s-au schimbat. Această altă soluție ar presupune oferirea mai multor programe de studii în engleză sau în franceză. Identificarea resurselor și a oportunităților nu se poate face fără concursul fiecărei facultăți în parte. Ar fi, însă, important, ca oferta să includă și programe de master, nu doar de licență. Cât privește amenajarea programelor de doctorat în limbile de circulație internațională, aceasta e cea mai la îndemână și ar trebui mult încurajată. Asemenea programe pot să atragă, așa cum o arată experiența FSPUB, și studenți din alte zone: Africa sub-sahariană (atât francofonă, cât și anglofonă), ca și Asia de sud ori Caraibe.

Dublă diplomare cu alte universități europene

Programele în franceză sau engleză pot fi dezvoltate în cadrul unor cooperări cu alte universități europene, în așa fel încât să le ofere studenților o dublă diplomă. E un sistem care va fi consolidat în

cadrul UE, mai cu seamă că în Europa de mâine mobilitatea în timpul studiilor și a vieții profesionale va spori semnificativ în comparație cu ce înseamnă ea azi.

Rectoratul are datoria să ușureze dialogul care poate conduce la cooperări solide, în primul rând identificând surse de finanțare sau cofinanțare pentru asemenea proiecte.

E de la sine înțeles că universitățile din rețeaua Civis vor fi partenere privilegiate pentru programe în limbi străine. Programe care vor trebui să folosească, fără îndoială, noile tehnologii de predare online. Pedagogii vor avea un cuvânt greu de spus în conceperea unor sisteme de formare adaptate abilităților cerute azi pe piață și care să țină seama de ceea ce putem oferi în mod concret *in situ* și, respectiv, la distanță.

Nu trebuie neglijate în croirea parteneriatelor universitățile cu programe de studii solide din țările limitrofe Uniunii Europene, candidate sau nu la aderare.

Asocierea de cercetători europeni

Dezvoltarea programelor în limbi de circulație internațională ar mai aduce un avantaj: am putea asocia astfel mult mai ușor colegi din toate statele membre ale UE în centrele noastre de cercetare și-n școlile noastre doctorale. Aceștia pot contribui la creșterea punctajelor din clasamentele științifice și, de asemenea, la un plus de vizibilitate publică. În școala doctorală de știință politică, 4 din cei 16 membri sunt profesori titulari la universități din Belgia, Canada, Italia și Statele Unite. E o soluție ce poate fi urmată pe scară largă, fiindcă internaționalizează cu adevărat cercetarea.

Exelență în programele de master și de doctorat

Fiecare facultate va hotărî numărul minim de studenți cu care organizează un program de master, ca și numărul de doctoranzi pe care școala doctorală îl acceptă într-un an. Fiind vorba despre excelență în cercetare, atât la master, cât și la doctorat nu putem îmbrățișa filosofia „acceptăm pe toată lumea, fiindcă așa primim bani mulți de la minister”.

Rectoratul nu va bloca organizarea vreunui program de master în UB. Interesul studenților pentru o specializare sau alta variază în timp. Interesul nostru pentru sporirea cunoașterii în toate câmpurile științifice acoperite de UB nu poate varia.

Debirocratizarea cercetării

Dacă sunt ales, voi solicita UEFISCDI să acționeze ca o agenție predictibilă care lucrează în interesul cercetărilor. Nu e normal nici ca aproape jumătate din banii proiectelor să fie transferați, prin taxe și impozite, statului, cum nu e normal nici ca un cercetător să completeze sute de pagini de formulare birocratice, ori să fie obligat la proceduri care justifică doar slujbele birocratilor și nicidecum aprofundarea cunoașterii.

Universitatea din București în formație completă

Ne numim Universitatea din București, dar în afara zidurilor noastre sunt numeroase specializări. Ideal ar fi, desigur, ca Medicina să revină în UB, așa cum a fost până în 1948. Reunificați, am avea un loc mult mai bun în clasamentele internaționale.

Pe termen mediu, luând în seamă evoluția demografică, este – cred eu – inevitabil ca și studiile comerciale, cele ingineresti sau cele artistice să devină într-o bună zi parte a Universității din București. Forța unei UB care ar include Politehnica, ASE, Institutul de Construcții, Arhitectura și celelalte instituții care oferă educație universitară de calitate ar crește în chip semnificativ.

Unii s-au apucat să pună la cale fuziuni cu universități din afara Capitalei. Are și asta un sens. Cred, însă, că mai importantă ar fi regruparea într-un pol al cunoașterii universitare a instituțiilor care oferă programe de licență, master și doctorat de nivel înalt în Capitală.

Reguli puține, limpezi și care prețuiesc libertatea

Intrarea în vigoare a noii legi a educației e ocazia de a revedea regulamentele și metodologiile interne. Și de a le face cât mai succinte și clare. Două ar trebui să fie principiile de urmat: (a) nu reluăm obligațiile prevăzute în chip explicit de lege și (b) fiecare facultate are libertatea de a reglementa suplimentar – sau nu! – ceea ce legea nu interzice. E sănătos să abandonăm inflația de reguli, proceduri, metodologii ș.a.m.d.

Un singur mandat

Nu am fost de acord cu sporirea duratei unui mandat de rector de la patru la cinci ani, introdusă în noua lege a educației. Am spus-o public răspicat: aceasta este o modalitate de a îngădui, prin lege, unor rectori să rămână în funcție mai mult decât a stat Nicolae Ceaușescu în fruntea statului.

E un model autoritar, construit ca urmare a unei intervenții ilegite în procesul de legiferare a unor rectori. E un model pe care îl refuz din principiu. Așa cum l-a refuzat după 1990 universitatea noastră, în mai toate împrejurările.

Durata de cinci ani a mandatului a intrat în lege. Așa că trebuie respectată. Cred că a fi rector timp de un cincinal e suficient. Dacă voi fi ales, nu voi candida pentru un al doilea mandat. Cum nu voi candida nici pentru poziția de președintele al Senatului UB, o poziție care a tins să o simuleze pe cea de rector. În cinci ani poți construi durabil. După care vin alții, apoi alții și tot așa.

Patru prorectori, nu nouă!

Rectorul are nevoie de ajutor. Dar nu de nouă prorectori! Există până și guverne europene cu un număr mai mic de portofolii. Din 1990 încoace, în majoritatea timpului, Universitatea a avut trei sau patru prorectori. Cred că s-ar cuveni să ne întoarcem la această structură mai restrânsă a Rectoratului. Ar fi suficient să desemnăm un prorector care să se ocupe de programe de studii, examene și cercetare, un altul care să asume toate chestiunile de ordin legal, financiar și contabil, un al treilea – pentru gestiunea relațiilor și programelor internaționale și un al patrulea – pentru dialogul cu studenții, coordonarea administrației și a comunicării publice.

În caz că voi fi ales rector, cei patru vor fi desemnați în felul următor: voi solicita candidaturi din facultăți pentru fiecare poziție în parte, iar acestea vor fi supuse unui vot consultativ în Senatul UB, dacă acest for va accepta să joace un asemenea rol. M-aș bucura ca trei din cele patru poziții să fie ocupate de femei, ca facultățile de științe naturale și cele umaniste să fie egal reprezentate în echipa prorectorilor, dar voi respecta votul Senatului.

Numirea decanilor

În eventualitatea în care aș ajunge rector, aș desemna ca decan pe cel sau pe cea care obține mai multă susținere în Consiliul facultății sale, dintre cei doi candidați pe care legea îi impune. Înțeleg ca, în acest fel, să evit orice „politizare” a alegerii rectorului în interiorul facultății, un efect pervers al sistemului electoral prevăzut din 2011 încoace, în locul celui tradițional, care lăsa exclusiv în grija membrilor fiecărei facultăți în parte responsabilitatea de a-și desemna decanul.

Administrare colegială

Ședințele Consiliului de Administrație se vor desfășura în prima miercuri din fiecare lună. Ele vor avea o agendă comunicată membrilor cu cel puțin o săptămână înainte. Reuniunile vor fi consacrate deliberării administrative, în limitele regulamentelor votate de Senat. Voi propune o simplificare a procedurilor în vigoare și o organizare care să redea facultăților deciziile pe care le pot lua singure. Nu e firesc, de pildă, ca o cerere a unui student care vrea să susțină licența în altă parte decât în UB să fie votată de toți membrii CA. Este la fel de anormal ca atribuirea unui mic ajutor financiar de urgență într-

un departament să aștepte reunirea tuturor decanilor din instituție. Sau ca o facultate să decidă ce taxe fixează o alta.

Subsidiaritatea trebuie să devină, așa cum am subliniat deja, efectivă. Sunt, în schimb, de discutat marile probleme ale educației de mâine. E cu totul straniu ca un CA al UB să nu dezbată legea educației universitare sau chestiunea plagiatului, care preocupă – pe bună dreptate – întreaga societate.

UB e o busolă democratică

Sunt bucuros că, după retragerea titlului de *Doctor Honoris Causa* acordat mareșalului Ion Antonescu, Universitatea noastră a hotărât să alcătuiască o comisie care să analizeze greșelile trecutului și să retragă onorurile pe care le-a acordat unor dictatori sau lideri autoritari români sau străini. E de la sine înțeles că doctoratul onorific acordat în 1973 lui Nicolae Ceaușescu trebuie retras de urgență.

Universitarii în serviciul binelui public

În general vorbind, UB trebuie readusă în centrul spațiului public și cultural românesc și conectată mai bine la cel european.

Universitatea noastră a jucat un rol esențial nu doar în formarea specialiștilor din diverse domenii, ci și-n democratizarea lumii publice românești. Nu putem abandona acest rol. Așteptările societății de la noi sunt mari. Trebuie să le onorăm. Rectorul e vocea celei mai articulate comunități bucureștene: cea a profesorilor și studenților care au ales să transmită cunoaștere și atitudini, să formeze caractere, să deseneze viitorul social.

Avem nevoie de ameliorarea comunicării externe a Universității. De altfel, nu doar rectorul trebuie să poată comunica public, ci oricare membru al UB. Azi, societatea este măcinată de impostori, de pseudo-știință, de gândire magică, nu critică. Resursele intelectuale de care dispune Universitatea noastră pot fi puse în serviciul binelui public. Experții din domeniile pe care le acoperă UB vor fi invitați și sprijiniți să reconfigureze percepțiile și atitudinile publice față de cunoaștere.

O serie de conferințe ținute cu regularitate la Casa Universitarilor, în care actualitatea științifică din toate domeniile acoperite de facultățile UB să fie explicată unui public general, ar putea să aducă un plus de cunoaștere. Și de prestigiu pentru membrii comunității noastre universitare, mult prea adesea uitați, ba chiar uneori tratați ca paria.

Administratori calificați pentru proiecte europene

Trebuie să profesionalizăm gestiunea de proiecte, mai ales a celor cu finanțare europeană. Avem nevoie de administratori calificați. Cu două roluri foarte importante, Primul privește scrierea de proiecte. Profesorii trebuie să redacteze doar partea strict științifică a proiectelor. Pentru tot ceea ce ține de limba administrativă a proiectelor, e nevoie de persoane calificate în utilizarea jargonului actual.

Al doilea rol e gestiunea efectivă a proiectelor câștigate. Resursele de personal specializat în asemenea chestiuni de care dispunem azi sunt insuficiente. Ideală ar fi alcătuirea unei echipe permanente de scriere și gestiune de proiecte în UB, aflată la dispoziția tuturor facultăților.

Alternativa e sprijinirea financiară a diverselor echipe din facultăți care se constituie în consorții internaționale și recurg la firme specializate în redactarea și pregătirea pentru competițiile europene a unor proiecte științifice.

Plagiatul trebuie prevenit, iar în caz că apare – sancționat prin exmatriculare

Plagiatul e un delict foarte grav și care nu afectează doar studiile doctorale, ci și, din păcate, pe toate cele care preced acest nivel. E instrumentul contraselecției elitelor. În dezbaterea publică din ultimul deceniu, UB a avut o poziție corectă și fermă. Din păcate, fraudă însușirii operei altor autori e încă larg răspândită. Fiecare generație care ajunge la UB poartă povara unei școlarizări în care nu e

urmărită construirea unei gândiri critice și originale, ci reproducerea mecanică vecină cu efortul cerut de *copy paste*.

Prevenirea plagiatului trebuie făcută încă din anul întâi de facultate. E important ca sprijinul acordat studenților să fie unul aplicat la diversele contexte de culegere, analiză și prelucrare de informații științifice. Pe de altă parte, avem nevoie de regulamente clare de sancționare a plagiatorilor. Exmatricularea ar trebui folosită în caz de recidivă după un avertisment inițial. În orice caz, dată fiind sofisticarea metodelor de furt intelectual, UB e obligată să se doteze cu cele mai noi instrumente în detectarea fraudelor. Acestea trebuie să fie accesibile tuturor profesorilor. Unii studenți solicită și ei accesul la asemenea instrumente. O dezbatere care să angajeze întreaga noastră comunitate academică ar trebui să tranșeze această chestiune.

Cum vom folosi IA

Inteligența Artificială e un instrument care poate spori cunoașterea, nu un pericol. Cred că așa trebuie să ne poziționăm în contextul nașterii IA. Fricile trezite de Internet acum trei decenii erau mai mari decât cele ce privesc acum inteligența artificială.

Vom fi, pe de altă parte, obligați să redefinim reperele originalității și creativității, ca și modul în care organizăm, de pildă, evaluarea studenților. Dar, și-n această privință, fiecare facultate are constrângerile și cutumele ei. Care trebuie respectate. Cine poate automatiza o parte din procesele administrative, inclusiv prin IA, s-o facă! Nu e musai să-i aștepte pe toți ceilalți. În orice caz, digitalizarea tuturor serviciilor administrative – inclusiv a arhivelor noastre – e urgentă. Stagii de pregătire ținute asupra chestiunilor tratate de fiecare direcție în parte pot rezolva problema într-un an sau doi.

Redactori de carte specializați

Editura Universității are și ea nevoie de personal, în primul rând de redactori specializați, ca și de specialiști în marketing. Putem economisi banii plătiți pentru sutele de paznici ai clădirilor noastre, ca să angajăm câțiva specialiști în redactarea textelor științifice din diverse discipline sau persoane calificate pentru a promova cărțile. Editura are, pe de altă parte, nevoie de difuzare. Una sau două rețele de distribuție de carte ar putea – sunt convins de acest lucru – acorda derogări pentru a avea volume științifice de la EUB în librării, atâtea câte mai sunt.

Modernizare în siguranță

Următorii cinci ani vor fi foarte grei din punct de vedere logistic. Refacerea clădirii din șoseaua Panduri nu este încheiată nici acum și – foarte probabil – mai devreme de trei ani nu va fi funcțională, iar șantierul din bd. Elisabeta va îngreuna viața a mii de profesori și studenți. Va fi nevoie și-n acest caz, dar și în Schitu Măgureanu nr. 1, de presiuni asupra constructorilor pentru a-și face treaba la timp, respectând contractul la care s-au angajat. Orice întârziere va fi sever penalizată, iar constructorul – obligat să plătească toate costurile suplimentare impuse de închirierea de către UB a unor spații peste datele-limită fixate în contractele de modernizare. Soluțiile de instalare temporară, ca și cele privitoare la revenirea în sediile renovate trebuie definitivate cu cel puțin un an înainte.

Centru de experimentare

Mai multe facultăți din UB au nevoie de laboratoare. În unele cazuri, e nevoie de ameliorarea condițiilor, în altele – de laboratoare noi. Cred că o soluție ar fi construirea unui mare centru de experimentare, care să îngăduie tuturor departamentelor de științele naturii să organizeze activitățile de care au nevoie în deplină siguranță și la nivelul centrelor similare din statele occidentale.

Municipalitatea trebuie asociată pentru sprijinirea unui asemenea proiect, atât în privința acordării unui teren, cât și în susținerea construcției. Demersurile în acest sens pot începe fără întârziere.

Revalorizarea predării

Carierele noastre sunt bazate, în bună măsură, pe cercetare. Criteriile fundamentale pentru promovare reunesc articole indexate, cărți publicate în edituri de prestigiu, organizarea de conferințe, participarea la colocvii cât mai serioase.

Predarea a ajuns marginală, deși ea este în continuare fața publică nemijlocită a unui profesor. Normele didactice țin seama de numărul de ore predate. În evaluarea profesorilor ar trebui, consider eu, să avem un capitol special pentru excelența în predare. Departamentele ar putea selecta anual – luând în seamă evaluările studenților – cel mai bun profesor la catedră. Care să primească apoi o primă de merit egală cu un salariu lunar.

Pe de altă parte, consider că ar trebui să generalizăm concursurile de promovare internă și să avem o regulă mult mai simplă decât azi: de îndată ce un profesor îndeplinește criteriile pentru a urca în ierarhia didactică – de la lector la conferențiar și, respectiv, de la conferențiar la profesor – i se scoate post la concurs. Cu aceleași cursuri din norma pe care o ocupă, nu inventând una nouă.

Nu aruncăm bani pe fereastră

După ce că suntem săraci, cheltuim uneori banii fără rost. Sau cumpărăm lucruri proaste cu bani mulți. Ca multe alte instituții publice. Iau un singur exemplu, din nefericire, real și, tot din nefericire, doar unul din nenumărate altele.

Când cumperi tablete pentru a le oferi studenților nevoiași, dar ele sunt atât de învechite încât nimeni nu le vrea, se cheamă că irosești banii. Desigur, bifezi în felul acesta o cheltuială, iar ministerul este, la rândul lui, fericit fiindcă se poate lăuda că a alocat resurse importante pentru un program care e înfățișat ca social. Fără să sprijine, însă, în mod efectiv prea mulți studenți. Nu e acceptabil!

Putem să evităm risipa și când e vorba despre plata transportului pentru studenți. Un parteneriat cu regia de transport București ar trebui să asigure fiecărui student o cartelă cu utilizare anuală eliberată pe 1 octombrie. Bani plătiti regiei de transport de către ministerul Educației ar trebui să fie calculați pe baza utilizării efective a acelor cartele. Tehnic, e o nimica toată. S-ar salva, pe de altă parte, mult timp.

Burse oferite de alumni UB

În paralel, Universitatea din București ar putea căuta sprijin financiar în rândul foștilor absolvenți. Un fond de burse constituit pe baza contribuțiilor oferite de *alumni* UB ar putea completa în mod fericit resursele de care dispunem pentru a-i ajuta pe elevii din familii cu un nivel de trai modest.

Renegocierea tarifelor percepute de ARACIS

În momentul de față, evaluările realizate de ARACIS sunt – e greu de găsit cuvântul potrivit – extrem de scumpe. Dosarele de autoevaluare necesită o muncă împovărătoare. Realizată cu mari eforturi de către profesorii din UB, ca și – desigur – din celelalte universități. În comparație cu acest efort, cel făcut de către evaluatori este infim. Iar sumele plătite – tot de către facultăți – către ARACIS reprezintă echivalentul a 4-5 mii de euro pentru fiecare program evaluat în parte. Evaluatorii primesc sume neînsemnate. E ridicol. Voi renegocia aceste tarife, care nu fac decât să spolieze resurse publice.

Studenții trebuie tratați ca adulți

Studentele și studenții trebuie tratați ca adulți. Nu ca „elevi”, cum își spun unii dintre ei, sau drept „copii”, cum le mai zic uneori unii colegi profesori. Cei nou-intrați în UB au mai puțină experiență în domeniul cunoașterii decât cei care sunt deja membri ai comunității academice, dar sunt pregătiți să atingă autonomia intelectuală deplină.

Consultarea cu ei trebuie să fie extinsă. Consider că toți studenții aleși în Senatul UB pot fi invitați ca observatori în ședințele Consiliului de Administrație sau cooptați într-o structură consultativă, care să fie reunită de rector o dată pe lună.

Joburi pentru studenți în afara orelor de curs

Problema majoră pentru un număr important de studenți – atât din provincie, cât și din București – o reprezintă finanțarea studiilor și costurile de întreținere în cel mai scump oraș din țară. E motivul pentru care, odată admiși, aceștia își caută imediat un job. Unii reușesc să împace învățarea și „munca”, adică orele de cursuri sau bibliotecă și cele consumate pentru un salariu. Alții – nu. Eșecul școlar are drept cauză, de foarte multe ori, alocarea unui număr insuficient de ore studiului. Ar fi nevoie de ore speciale de tutorat, ca și un sistem de sprijin colegial, pentru a le da o a doua șansă celor care sunt în dificultate.

Pe de altă parte, dacă sunt ales rector, voi iniția un dialog cu angajatorii dispuși să ofere contracte studenților exclusiv în afara cursurilor. Angajatori care respectă, altfel spus, dreptul la învățătură al tinerilor și care să fie sensibili la nevoile lor materiale.

Firmele și instituțiile vor fi încurajate să recruteze direct din facultăți.

UB poate oferi – evident, tot în afara orelor de curs – stagii ori joburi pentru studenți. Putem urma modelul universităților în care anumite joburi administrative, unele sarcini în bibliotecă sau în laboratoare sunt asigurate studenților. Un parteneriat solid cu organizațiile studenților poate sprijini o asemenea schimbare.

Cămine cu camere pentru toți studenții de anul întâi

Cred că avem nevoie de cămine noi, astfel încât să putem asigura tuturor studenților din anul 1 care intră la UB și doresc acest lucru, o cameră în care să locuiască. Dacă în alte locuri din lume se poate, de ce nu și la noi?

Un complex sportiv ar fi, de asemenea, un auxiliar necesar pentru o universitate ca a noastră.

Garantez deplina neutralitate politică a UB

Sunt unul dintre membrii Universității noastre care a asumat demnități publice. Nu am avut o activitate de militant de partid, fiind mai degrabă susținut pentru a da onorabilitate organizațiilor pentru care am candidat sau invitat să-i consiliesc pe doi dintre cei patru șefi de stat ai României. Știu, însă, ce este activitatea politică. Din 1992 încoace, nu am folosit niciodată universitatea ca pe o tribună politică. Și atunci când am ocupat demnități publice, și atunci când eram doar cetățean, mi-am interzis să fac comentarii partizane și nu am îngăduit nici altora să desfășoare campanii sau să asume orice alte comportamente politice în interiorul FSPUB. Am abandonat afilierea la un partid după ce am devenit decan. Am protestat, în ultimii ani, împotriva oricărei tentative de a folosi UB ca pe o incintă politică. Dacă voi fi ales rector, garantez neutralitatea deplină a Universității din București.

